

Maimu Ualter, Uidrik Kivilo

OPERETIST NII JA NAA

Kui sirvida tähelepanelikumalt teatrialast kirjandust, leiab sealt hulganisti kurje sõnu, mida on kõikidel aegadel opereti kohta lausutud.

Miks siis? Kas operett on tõesti alati tõsimeelsete kunstiinimeste nõrdimust välja kutsunud? Miks on ta nii paljusid enda vastu häälestanud?

Operett on kõikidest lavakunsti žanritest kõige vastuolulisem ja kahepalgelisem. Kui uurima hakata, siis on tal igati auväärne sugupuu. Tema heraldikat tehes tuleks siia kanda säärased vapid, nagu *opera buffa*, laulumäng, muusikaline komöödia. Ja noorima troonipärijana *musical*, kelle värske ja elujulge hää kaigub praegu üle maailma teatrilavade. Kogu selle lõbusa ja laulumaia sugupuu vaaremaks tuleb aga lugeda *commedia dell'arte*'t või muid elust enesest, rahva kunstivajadusest väljakasvanud teatrižanre.

Aga operett ise? Nime poolest on ta tuletus sõnast «oper», selle diminutiivne vorm, «operikene». Kuna hellitav «operikene» ei sobi ühele nii kaalukale ja tõsisele asjale nagu oper, siis hakati operetiks nimetama bufonaaditaolisi väikesi, pilkavaid ja pilavaid lavamuusika-teoseid. Mõisted laulumäng ja muusikaline komöödia tähistavad aga sisuliselt võttes sedasama, vahe on rohkem välist laadi ja puudutab peamiselt ülesehituslikku külge.

Aga ikkagi — puhas operett, ilma igasuguse bufonaadi ja laulumänguta? Temagi on olemas. Ta sündis möödunud sajandi lõpupoolel. Tema hälli juures seisis niisugune tunnustatud meister nagu Offenbach. Ja niikaua kui tema nime taga ristiisadena olid Strauss, Suppé, Zeller ja Millöcker, oli selles žanris midagi

